

T.C.
ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

7/2328
G.K. 82
7/2331
G.K. 82

SÜRELİDİR

Sayı : 30824082/610- 2468
Konu : Yazılı Soru Önergeleri.

02/05/2016
02 Mayıs 2016

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 04/03/2016 tarihli ve 43452547-120.07-22874 sayılı yazınız.

İstanbul Milletvekilleri Prof. Dr. Mehmet BEKAROĞLU ve Yrd. Doç. Dr. Gülay YEDEKÇİ'nin, atık kağıt alımı yapan firmalarla ilgili yönetmelik ve uygulaması ile kağıt toplayıcılara ceza verilmesini öngören düzenlemeler hakkında, Bakanlığımıza yöneltmiş oldukları 7/2328 ve 7/2331 Esas sayılı yazılı soru önergeleri incelenmiş olup, konulara ilişkin cevaplarımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Fatma Güldemet SARI
Bakan

EK:

-Cevap Yazısı (2 Adet, 5 Sayfa)

İSTANBUL MİLLETVEKİLİ
SAYIN YRD. DOÇ. DR. GÜLAY YEDEKÇİ'NİN
TBMM 7/2331 ESAS SAYILI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE
DAİR SORULAR VE CEVAPLARI

SORULAR:

Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından yapılan düzenlemeye göre 20 Ocak 2016 tarihinden itibaren kâğıt toplayıcılarından kâğıt satın alan şirketlere ve esnafa 140 bin TL ceza kesileceği tebliğ edilmiştir. Bu karar, ülkemizde halen kâğıt toplayıcılığı yaparak yaşamını idame ettirmeye çalışan 500 bin kişiyi ve ailelerini yakından ilgilendirmektedir.

Bu bağlamda;

- 1) Sosyal hukuk devletinde bu kadar çok sayıda kişinin kâğıt toplayarak yaşamını sürdürmeye çalışması normal midir?
- 2) Çocukların okula gitmek, oyun oynamak, karnını doyurmak, ayağına kışın bir ayakkabı giyinmek ve barınabileceği bir yuvaya sahip olması en temel hakkı iken kâğıt toplamak zorunda kalmasını nasıl değerlendiriyorsunuz?
- 3) 14 yıllık hükümet döneminde hem okuyup hem çalışan çocuk işçi sayısı neden % 63,6 oranında artmıştır. Çocuk işçiliğinin azaltılması ve ortadan kaldırılması amacıyla hükümetin bir eylem planı var mıdır?
- 4) Kağıt toplayanlar için, özellikle çocuklar için bakanlığınız özel bir çalışma (rehabilitasyon, eğitim gibi) düşünmekte midir?
- 5) Her yıl ülkemizde ne kadar atık kâğıt toplanmaktadır? Bu kâğıtların ne kadarı kâğıt toplayıcı çocuklar tarafından, ne kadarı şirketler tarafından toplanmaktadır?
- 6) Kâğıt toplayıcı çocuklardan kâğıt alanlara yönelik ceza kesilmesi kararının gerekçesi nedir? Bu kararın ekonomik anlamda maliyeti hesaplanmıştır?
- 7) Halen ülkemizde 500 binin üzerinde kâğıt toplayarak yaşamını idame ettirmeye çalışan çocuk olduğu göz önüne alınırsa, bu çocukların kâğıt toplama işinden alıkonulması, işsiz kalmalarına, aç kalmalarına yol açmayacak mıdır?
- 8) Bakanlığınızca alınan bu karar, rekabet kurallarına aykırı değil midir? Söz konusu kararın yeniden gözden geçirilmesi konusunda bir çalışmanız var mıdır?

CEVAP:

Katı atıklar içinde önemli bir yer tutan ambalaj atıklarının oluşturduğu çevresel ve görsel kirliliğin önlenmesi, atıkların kaynağında asgari seviyeye indirgenmesi ve imkânlar dâhilinde bunların yeniden ekonomik değer haline getirilerek ekonomik döngüye dâhil edilmelerinin sağlanması için, Bakanlığımızca gerekli hukuki ve teknik düzenlemeleri içeren mevzuat hazırlanmış olup, 2005 yılında Ambalaj Atıklarının Kontrolü Yönetmeliği olarak uygulanmaya başlanmıştır. İhtiyaçlar dahilinde de revize edilerek, yürürlükteki son hali 24.08.2011 tarih ve 28035 sayılı Resmi Gazetede yayımlanmıştır. Anılan Yönetmelik hala yürürlükte olup bu çerçevede yeni bir düzenleme yapılmadığı gibi, bu kapsamda herhangi yeni bir karar alınmış değildir.

Öte yandan, çeşitli basın organlarında sokak toplayıcılarına çeşitli miktarlarda ceza kesildiği ya da kesileceği haberleri gerçeği yansıtmamaktadır. Bu güne kadar sokak toplayıcılarına bu yönde uygulanmış bir ceza bulunmamaktadır. Bununla birlikte, Bakanlığımızca uygulanan idari yaptırımlar lisanssız çalışan firmalar veya usulsüz işlem gerçekleştiren firmalara uygulanan yaptırımlardır.

Dolayısıyla, Ambalaj Atıklarının Kontrolü Yönetmeliği kapsamında lisans verilen Toplama Ayırma Tesisleri (TAT) ve Geri Dönüşüm Tesislerinin (GDT) lisansı olmayan firmalardan atık almaları veya bazı firmaların izinsiz ve lisansız çalışmaları veya topladıkları atıklarla ilgili her ay yapılması gereken bildirimlerin yapılmaması veya eksik bildirim yapıldığının tespit edilmesi nedeniyle idari yaptırım kararı uygulanmıştır.

5429 sayılı Türkiye İstatistik Kanunu çerçevesinde TÜİK tarafından yayımlanan Resmi İstatistik Programı kapsamında Bakanlığımızca, ambalaj ve ambalaj atıklarına dair istatistikler, periyodik olarak yayımlanmakta olup, buna ilişkin veriler yıllar itibariyle aşağıdaki tabloda aşağıda yer almaktadır.

Ambalaj Cinsi	Yıllar	Toplanan Atık Miktarı (ton)
KÂĞIT KARTON	2011	1.573.511
	2012	1.176.088
	2013	1.429.091

Kağıt/karton ambalaj atıklarının toplama ayırma tesislerinden çıkış fiyatları ton başına ortalama 450 Türk Lirası civarında olduğu bilinmekte olup, bu rakam piyasaya şartlarına göre değişebilmektedir.

Bilindiği üzere, her bir atığın kendine özgü karakteristik yapısı vardır. Herhangi bir atıktan en üst seviyede verim almak için o atığın kendi grubu içerisinde, mümkün mertebe diğer atıklarla etkileşime girmeden ayrı toplanması ve değerlendirilmesi gerekmektedir. Bu nedenle de Bakanlığımızca, gerek Avrupa Birliği müktesebatına uyum, gerekse de geri dönüşüm mekanizmasının her alanda tesis edilmesini sağlamak üzere, değerlendirebilir atıkların türleri özelinde, örneğin, ambalaj atıkları, piller, aküler, mutfak atıklarının kompostlaştırılması, park, bahçe atıklarının yönetimi ve diğer tehlikesiz atıkların yönetimlerine dair özel mevzuat düzenlemeleri yapılmış ve uygulamaya konulmuştur. Anılan tüm düzenlemelerin hazırlanması esnasında sadece belirli paydaşlarla değil sektörde faaliyet gösteren ilgili tüm paydaşlardan konuya dair görüş ve öneriler alınarak değerlendirilmektedir.

Bunların yanında, yukarıda belirtilen hususun bir devlet politikası haline getirilmesi anlamında da ilgili tüm kurum/kuruluşların katkıları ile Geri Dönüşüm Strateji Belgesi ve Eylem Planı hazırlanmış ve uygulamaya konulmuş, izleme ile değerlendirme süreci Bakanlığımıza verilmiştir.

